

ΤΟ ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΑΣ

Με αφορμή σχέδια και προτάσεις για το ιδανικό ακτοπλοϊκό του μέλλοντος, γίνεται αισθητό πως λείπουν ιδέες βασισμένες στη ναυτική παράδοση και παρακαταθήκη του τόπου, που δεν ξεπατικώνουν πρότυπα εξαιρετικά μεν, ξενικά δε. Ίσως είναι καιρός το σύγχρονο πλοίο να ανακαλέσει και την αισθητική –όχι μόνο την τεχνολογία. Το αποζητούν πολλοί. Ας μη μείνουν φωνές βοώντων εν τη θαλάσση

Χρειάζεται καινοτομία, αλλά και ψυχή

Θέλουμε στις θάλασσές μας πλοία με ναυτική προσωπικότητα και χαρακτήρα

Η συζήτηση για τα πλοία του μέλλοντος δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην πρόωση, την κατανάλωση ενέργειας, τη χωρητικότητα και την εμπορική απόδοση. Όλα αυτά είναι κρίσιμα, όμως δεν αρκούν από μόνα τους. Το πλοίο δεν είναι απλώς μέσο μεταφοράς, ούτε σύνολο τεχνικών προδιαγραφών. Είναι εμπειρία. Είναι εικόνα. Είναι μνήμη και ταυτότητα. Και, ακριβώς γι' αυτό, η ναυτική αισθητική δεν πρέπει να θεωρείται πολυτέλεια, αλλά ουσιώδες μέρος του σχεδιασμού. Τα πλοία παλαιότερων εποχών διέθεταν αρμονία. Διέθεταν αναλογίες και χαρακτήρα. Δεν σχεδιάζονταν μόνο με βάση το πόσους επιβάτες ή οχήματα μπορούσαν να μεταφέρουν, αλλά και το πώς εμφανίζονταν στη θάλασσα και πώς βίωνε το ταξίδι ο επιβάτης. Αντίθετα, μεγάλο μέρος της σύγχρονης σχεδίασης φαίνεται να υποτάσσεται στην αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου τετραγωνικού μέτρου. Το αποτέλεσμα συχνά είναι πλοία λειτουργικά μεν, αλλά αισθητικά ουδέτερα –επαναλαμβανόμενα και δύσκολα αναγνωρίσιμα. Η εξέλιξη αυτή δεν είναι ασήμαντη. Μαζί με την αι-

σθητική απώλεια χάνονται σταδιακά και στοιχεία που συνδέαν τον επιβάτη με τη θάλασσα και με την ίδια την έννοια του ταξιδιού. Οι αρμονικές ναυτικές γραμμές. Τα ανοιχτά καταστρώματα και οι κουπαστές. Οι ανοιχτές βαρδιόλες. Η άμεση επαφή του ταξιδιώτη με τη θάλασσα. Όλα αυτά μπορεί να μη μετριούνται εύκολα σε πίνακες με οικονομικά στοιχεία, όμως επηρεάζουν καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο ένα πλοίο γίνεται αναγνωρίσιμο, αγαπητό και τελικά διαχρονικό. Το ζήτημα, βέβαια, δεν είναι να αρνηθούμε την τεχνολογική πρόοδο. Κάτι τέτοιο θα ήταν όχι μόνο άστοχο, αλλά και ανέφικτο. Η ακτοπλοία χρειάζεται πιο αποδοτικά, ασφαλή και περιβαλλοντικά υπεύθυνα πλοία. Χρειάζεται προηγμένη πρόωση, συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, αυτοματισμούς, καλύτερη διαχείριση καυσίμων και σύγχρονες λύσεις λειτουργίας. Το πρόβλημα αρχίζει όταν η πρόοδος ταυτίζεται αποκλειστικά με τη μεγιστοποίηση της χωρητικότητας και την τυποποίηση του σχεδιασμού. Όταν κάθε γραμμή υπηρετεί μόνο την εμπορική εκμετάλλευση του χώρου, το πλοίο κινδυνεύει να μετατραπεί σε απρόσωπο κέλυφος. Και τότε χάνεται κάτι

ουσιαστικό: η αίσθηση ότι πρόκειται για ολοκληρωμένο ναυτικό δημιούργημα και όχι απλώς για πλωτό ναυπήγημα μεταφοράς. Η καινοτομία μπορεί να έχει μορφή. Δεν υπάρχει κανένας τεχνικός ή αισθητικός λόγος ένα πλοίο του 2030 να είναι άμορφο, ουδέτερο, σχεδιαστικά αδιάφορο. Μπορεί να διαθέτει προηγμένα ενεργειακά συστήματα και ταυτόχρονα όμορφες ναυτικές γραμμές. Μπορεί να αξιοποιεί σύγχρονες τεχνολογίες και παράλληλα να προσφέρει ανοιχτούς χώρους, κουπαστές, καταστρώματα και σημεία άμεσης επαφής με τη θάλασσα. Η επιλογή δεν είναι ανάμεσα στην αποδοτικότητα και την ομορφιά· η πραγματική πρόκληση είναι ο συνδυασμός τους. Ένα τέτοιο πλοίο δεν θα αποτελέσει νοσταλγική επιστροφή στο παρελθόν, αλλά δημιουργική συνέχεια της ναυτικής παράδοσης. Θα αξιοποιεί τα εργαλεία της εποχής του χωρίς να απαρνηθεί τη μορφή και τον χαρακτήρα που το κάνουν να ξεχωρίζει. Με άλλα λόγια, η καινοτομία δεν πρέπει να οδηγεί στην ομοιομορφία –αντίθετα, μπορεί να γίνει το μέσο για να επαναπροσδιοριστεί η ναυτική ταυτότητα με σύγχρονους όρους. Γι' αυτό, το πλοίο του μέλλο- ➤